

Kalmar kommun
kommun@kalmar.se

2022-12-01
Dnr 2022:7606

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Kalmarsundsskolan i Kalmar kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kalmarsundsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framtidsytande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kalmarsundsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns uppföljning och analys av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder kan vidtas vid behov.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 juni 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 583 01 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen, dnr 2022:7606, i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat och undervisningens genomförande. Därefter fattar rektorn beslut om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser utifrån analysen. Rektorn skapar också förutsättningar för lärarna att samverka och försäkras om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen, men rektorns ledning och styrning av arbetet med läroplanens jämställdhetsuppdrag är begränsad.

Uppföljning och analys

Rektorn skaffar sig på olika sätt en aktuell bild av skolans resultat och av undervisningen. Enligt rektorn och de biträdande rektorerna följs elevernas kunskapsutveckling upp och analyseras varje termin, bland annat utifrån bedömningar och betyg. Av intervjuer och dokumentation framkommer att i årskurserna 1-5 bedömer och dokumenterar lärarna elevernas kunskapsutveckling enligt en kommungemensam modell. Modellen innebär att ansvarig lärare bedömer om eleven har "mer än godtagbara kunskaper", "godtagbara kunskaper" eller "ännu inte godtagbara kunskaper" i aktuellt ämne. Vid klasskonferenser följs resultaten i varje årskurs upp på gruppnivå och vid elevhälsans möten följs enskilda elevers resultat och förutsättningar upp. I arbetslagen diskuteras eventuella behov av insatser utifrån resultatanalysen. Vidare genomförs analyser av resultaten tillsammans med förvaltningen för att föra vidare vad analysen på enheten visar samt diskutera eventuella behov för vidare planering.

Rektorn beskriver i intervjun att ett sätt för hen att följa upp och utveckla undervisningen är genom det årliga verksamhetsuppdrag som rektorn får av förvaltningschefen. I uppdraget pekar huvudmannen ut prioriterade områden och förser skolan med ett underlag, i form av enkätresultat och kunskapsresultat, att använda i samband med analysen och bedömning av verksamheten. Av intervjuer och dokumentation framkommer att skolans arbete med uppdraget sker genom att personalen i olika forum diskuterar och analyserar resultaten i relation till genomförandet och förutsättningarna för undervisningen samt kommer överens om utvecklingsinsatser. Arbetet sammanfattas och dokumenteras av rektorn i skolans verksamhetsplan.

Ett annat sätt för rektorn att följa upp innehållet och kvaliteten i undervisningen är genom de biträdande rektorernas arbete och genom de forum som rektorn själv deltar i. I intervjuer framkommer att personalen framförallt har kontakt med de biträdande rektorerna, bland annat i samband med verksamhetsbesök, arbetslagsmöten, möten i elevhälsoteamen och trygghetsteamen. Rektorn leder skolans arbetsplatsträffar och deltar i vissa möten med personalen men framför i intervjun att hen vill utveckla sin uppföljning av undervisningen. Även om rektorn själv inte gör verksamhetsbesök i den utsträckning hen själv önskar så får hen löpande information om undervisningens kvalitet genom de biträdande rektorerna. Rektorn och de biträdande rektorerna träffas varje vecka i ledningsgruppen och då diskuteras sådant som de biträdande rektorerna tar med sig från sin närvaro i och uppföljning av verksamheten, bland annat skolans arbete med en strukturerad undervisning och tillgänglig lärmiljö samt arbetet med trygghet och studiero. I ledningsgruppen fattas även beslut om insatser utifrån uppföljningen. Av intervjuer med elevhälsan och lärare framkommer också att rektorn ofta ber om personalens synpunkter på hur de vill utveckla verksamheten, exempelvis klassrummens utformning, och efter diskussioner i arbetslagen skickar lärarna sina

synpunkter till rektorn. Enligt rektorn följer hen genom kuratorerna upp lärarnas arbete med att integrera värdegrundsuppgifter i undervisningen. Av intervjuer med lärare, elevhälsan, rektorn och de biträdande rektorerna framkommer att kuratorerna har en framträdande roll i arbetet med normer och värden och har skapat material som används såväl vid gemensamma temadagar som i vardagen. Rektorn kan även följa arbetet genom att ta del av enkätresultat samt genom samtal med lärare.

Rektorn fattar beslut och genomför organisationsförändringar för att verksamhetens resurser ska användas på ett sätt som svarar mot elevernas behov. Av skolans verksamhetsplan för 2022 framgår att andelen elever i årskurs 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen har ökat från tidigare läsår men att förvaltningens målvärde för 2022 inte nåddes. I planen beskrivs olika insatser som genomförs, bland annat kartläggningar och intensivträning på olika moment. Av intervjuer och dokumentation framgår att skolan från och med innevarande hösttermin kommer ha terminsvisa arbetslagsdialoger då de pedagoger som arbetar i respektive årskurs ser över resursfördelningen i arbetslaget tillsammans med sin biträdande rektor. Vad gäller exempelvis resurser för undervisningen i ämnet svenska som andraspråk kan det handla om att välja mellan att ge undervisningen i en liten grupp eller i klassen.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar lärarnas pedagogiska utvecklingsarbete genom att ge lärarna goda möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra. I intervjuer med lärare, rektorn och de biträdande rektorerna beskrivs lärarnas samverkan som en styrka. Samarbetet lärare emellan sker framförallt i årskursarbetslagen som leds av arbetslagsledare. I detta forum planerar lärarna undervisningen tillsammans och fördelar ansvar och uppgifter mellan sig. Som exempel beskriver lärare i lågstadiet att de samverkar kring planeringen av undervisningen i de olika årskurserna. Bland annat finns tidigare planeringar och annat arbetsmaterial att tillgå på skolans lärplattform, vilket gör att lärarna kan använda detta för att utveckla material och undervisningen. Denna samverkan resulterar också i gemensamma förhållnings- och arbetssätt enligt lärarna. I årskursarbetslagen ingår även speciallärare som blir en koppling mellan årskursarbetslaget och elevhälsan. Speciallärarna ansvarar för arbetet med extra anpassningar och är ett stöd till lärarna i undervisningen. Vidare framkommer i intervjuer och dokumentation att skolan har så kallade lokala ämnesgrupper för att skapa en samsyn kring undervisning och bedömning. Dessa grupper träffas två gånger per termin och då deltar lärare från årskurserna 1–6. Alla skolans lärare har också satt sig in i och diskuterat den nya läroplanen och hur den påverkar planeringen av undervisningen. Lärarna träffas även en gång i veckan i de "stora" arbetslagen som omfattar låg- respektive mellanstadiet. I lågstadiets arbetslag ingår även förskoleklassens personal. I dessa arbetslag genomförs exempelvis arbetet med verksamhetsuppgifter, det

vill säga en uppföljning och analys av verksamheten i relation till målen i verksamhetsplanen. De biträdande rektorerna planerar aktiviteterna i sina respektive arbetslag och deltar tillsammans med arbetslagsledarna och lärarna.

Rektorn har skapat goda förutsättningar för lärarnas samverkan. Av intervjuer med rektorn, de biträdande rektorerna och lärare framkommer att det finns schemalagd planeringstid för lärarna, vilket rektorn beslutade om utifrån att lärarna framförde behov av detta. Schemat är också lagt för att det ska finnas goda förutsättningar för samarbetet mellan lärare i de olika ämnena och årskurserna. I samband med läsårsstart går personalen igenom skolgemensamma rutiner och under terminen är det arbetslaget som får sätta in nya kollegor i vilka rutiner som gäller. Även skolans kuratorer deltar i detta arbete.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr i vissa delar skolans jämställdhetsarbete genom att följa upp och analysera skillnader i kunskapsresultat och upplevelser mellan flickor och pojkar och utifrån resultaten vidta insatser. Som exempel kan nämnas att i skolans verksamhetsplan för 2022 redovisas nyckeltal i form av skillnader i betyg mellan flickor och pojkar i årskurs 6 samt skillnader i resultat på de nationella proven i årskurs 3. Skillnaderna har minskat i jämförelse med tidigare mättillfälle. Vidare redovisas "andel elever som upplever att lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar i skolan" och att denna andel har ökat. Kopplat till resultaten anges i planen exempelvis att personalen ska arbeta för att motverka en antipluggkultur genom att arbeta med normer som påverkar pojkars syn på studier och under hösten 2022 gemensamt läsa och diskutera delar av en bok med koppling till arbetet. En insats de haft tidigare och funderar på att upprepa är en föreläsning för personalen av kommunens jämställdhetsutvecklare. Enligt rektorn utgår dock mycket av arbetet från sådant som kommer upp i vardagen och via signaler snarare än utifrån analyser av resultaten.

Rektorn genomför emellertid ingen uppföljning av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen. Enligt lärarna arbetar de i undervisningen på olika sätt med läroplanens jämställdhetsuppdrag men det förekommer inget gemensamt arbete. Lärarnas arbete följs regelbundet upp av skolans kuratorer genom en intervjuundersökning benämnd 6-frågor då varje elev intervjuas individuellt av en lärare. Lärarna rapporterar elevernas svar till skolans kuratorer som analyserar och sammanställer resultaten. En av frågorna handlar om hur eleverna blir behandlade, bland annat utifrån kön. Det framkommer också genom intervjun med elevhälsan att kuratorerna gör en analys av betygen och jämför hur det går för flickor och pojkar i varje ämne. Kuratorerna beskriver att de arbetar direkt mot lärarna och att rektorn inte följer upp denna del av arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns uppföljning och analys av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder kan vidtas vid behov.

Skolinspektionen bedömer att rektorn kan stärka sin ledning och styrning av skolans jämställdhetsarbete inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. I dagsläget sker en uppföljning och analys av skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar. Även elevernas upplevelse av om lärare ger flickor och pojkar samma förutsättningar i skolan följs upp och analyseras. Utifrån analysen vidtar skolan olika insatser. Skolans kuratorer genomför också ett systematiskt arbete för att utveckla jämställdhetsarbetet. Rektorns uppföljning och analys av hur lärarna arbetar med läroplanens jämställdhetsuppdrag i sin undervisning är emellertid begränsad.

Av Lgr 22, avsnitt 2.1, framgår bland annat att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Vidare framgår i avsnitt 2.8 att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete skaffa sig en bredare bild av hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och utifrån denna vidta de åtgärder som behövs. Detta kan ske genom att rektorn tar del av den uppföljning och analys som redan sker genom kuratorernas arbete. Vidare kan rektorn behöva ytterligare kartläggningar och analyser av den egna verksamheten för att få syn på utvecklingsområden och styrkor. Delar som kan vara av vikt att säkerställa ur ett ledningsperspektiv är bland annat att personalen har de förutsättningar som behövs för att kunna delta aktivt i jämställdhetsarbetet. Det kan handla om att ha kunskap om normer ur flera olika perspektiv samt kunskap och stöd för att granska den egna undervisningen ur ett jämställdhetsperspektiv. Genom ett mer utvecklat kvalitetsarbete inom området kan rektorn tydligare leda och styra skolans arbete med att säkerställa att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma möjligheter att lyckas i skolan.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är strukturerad och varierad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som motiverar eleverna och utmanar dem utifrån deras individuella behov och förutsättningar. Lärarna ger eleverna inflytande över undervisningen och möjlighet att reflektera över sitt eget lärande.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är välstrukturerad och det finns gemensamma arbetssätt för att skapa struktur och tydlighet för eleverna. Den gemensamma strukturen, vilket framgår av intervjuer, observationer och dokumentation, innebär att varje lektion följer en tydlig planering som omfattar en inledning, ett genomförande och en uppföljande avslutning. Vidare visar samtliga observationer att lektionerna kännetecknas av att olika delmoment och aktiviteter är kopplade till varandra i ett logiskt och sammanhängande flöde. Som exempel kan nämnas en lektion i matematik vars syfte är att träna elevernas taluppfattning. Inledningsvis berättar läraren för eleverna om syftet med och innehållet i lektionen. Efter en inledande, muntlig och gemensam övning tillsammans med läraren följer två övningar, varav en är ett spel, som eleverna genomför i par. Därefter arbetar eleverna enskilt i arbetsböcker och i samband med denna uppgift säger läraren att eleverna kommer att ha hjälp av de tidigare övningarna när de ska lösa uppgifterna i arbetsboken. Avslutningsvis presenterar och genomför läraren en övning som innebär att eleverna får träna sin taluppfattning en sista gång i samband med att de lämnar klassrummet.

Eleverna får information om vad de ska träna på eller lära sig under lektionen och vad de olika aktiviteterna syftar till. Av intervjuer och observationer framkommer att detta sker på olika sätt, bland annat genom att lärarna berättar för eleverna om nyttan av att lära sig olika saker. Som exempel nämns i intervju med elever att det är bra att veta vad olika partier tycker för att kunna rösta. Av flera observationer framgår också att

läraren har skrivit målet med lektionen på tavlan och pratar om detta i samband med genomgången av de olika arbetsmomenten.

Undervisningen präglas av variation i arbetssätt och arbetsformer och lärarna planerar lektionerna så att eleverna ska ha möjlighet att upprätthålla sitt engagemang och intresse lektionen ut. Observationer och intervjuer med lärare och elever ger genomgående en samstämmig bild av hur undervisningen bedrivs. Observationer visar exempel på olika arbetsformer som genomgång i helgrupp, gemensamma lösningar av uppgifter, enskilt arbete och arbete i par. Lektionerna innefattar olika arbetssätt som handlar om att läsa, skriva, prata, lyssna och arbeta praktiskt. Vidare innehåller undervisningen moment som att se på olika filmklipp och spela spel. Den bild av variation och balans i undervisningen som observationerna ger stärks av intervjuer med lärare och elever. Enligt lärare som undervisar i lågstadiet är variation en förutsättning för att eleverna ska vara motiverade. Därför planerar de undervisningen så att aktiviteter av olika slag blandas, exempelvis genom att efter lunch inleda lektionen med 10 minuter läsning, följt av en uppgift där eleverna får röra på sig för att därefter återigen arbeta med uppgifter som är av mindre aktiv art.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår innehållet i uppgiften och handleder eleverna på olika sätt under lektionen. Observationer visar genomgående exempel på hur lärarna förklarar begrepp och fångar elevernas uppmärksamhet under lektionen för att tydliggöra uppgiften. Under tiden eleverna arbetar med uppgifter hjälper lärarna eleverna att komma vidare i arbetet samt uppmuntrar elever som anser sig färdiga att vidareutveckla sitt arbete. Detta sker ofta genom att lärarna har en dialog med eleverna kring uppgiften. I intervjuer berättar elever att lärarna kan förklara på olika sätt om en elev inte förstår hur hen ska lösa uppgiften och diskuterar med eleven hur hen kan tänka.

Motivation och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar
Klimatet i klassrummen är tillåtande och lärarna har ett bemötande och ett arbetssätt som stärker elevernas självförtroende. I intervjuer berättar elever att lärarna, när eleverna själva tvivlar på sin förmåga att lösa en uppgift, uppmuntrar dem att försöka. Lärare ger också flera exempel på hur de förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att få eleverna att tro på sin förmåga. Ett sätt är att i samtal med elever fokusera på vad eleven ska träna på, i stället för att prata om vad eleven inte kan, och genom täta uppföljningar av elevens arbete påvisa elevens framsteg. Att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation framgår på flera sätt under observationerna. Det märks exempelvis genom att flera lektioner inleds med ett moment då läraren och eleverna tillsammans summerar ett arbetsområde. Vid dessa tillfällen

fångar och åskådliggör lärarna på olika sätt, till exempel med en tankekarta på tavlan, elevernas tankar och kunskaper och ser till att samtliga elever får komma till tals.

Undervisningen är anpassad utifrån elevers olika förutsättningar och behov. Genom en välfungerande samverkan mellan skolledning, lärare och elevhälsan sker regelbundna avstämningar av elevers olika förutsättningar och behov, både på individ- och grupp-nivå. Av intervjuer och dokumentation framgår att en gemensam utgångspunkt i personalens arbete är att skapa en tillgänglig lärmiljö som är gynnsam för samtliga elever. I detta arbete är skolans gemensamma lektionsstruktur central samt användandet av bildstöd och digital teknik. Därtill arbetar lärarna med extra anpassningar för vissa elever, exempelvis individuella scheman och särskilda läromedel. I arbetet med extra anpassningar har skolans speciallärare en central roll och stödjer lärarna i arbetet.

Lärarna utformar uppgifter som kan utföras på olika sätt i syfte att utmana och stimulera eleverna oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Som exempel nämner lärare att elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling i en skrivuppgift kan utmanas genom att strukturera och berika texten på ett sätt som andra elever inte gör. Under flera av observationerna, bland annat i ämnena idrott och hälsa samt samhällskunskap, förekommer uppgifter som kan utföras på olika sätt utifrån elevernas olika förutsättningar. Vidare framkommer i intervjuer och observationer att det är tydligt för eleverna vad de ska göra om de blir färdiga med planerade uppgifter. Elever har då möjlighet att välja uppgifter av fördjupande karaktär.

Elevers delaktighet i sitt eget lärande och inflytande i undervisningen
Undervisningens innehåll ger eleverna möjlighet att reflektera över olika frågor och över sitt eget lärande. Av intervjuer med elever och lärare samt av observationer framgår att eleverna får svara på frågor där svaret inte alltid är på förhand givet. Som exempel kan nämnas en observerad lektion då eleverna ser en film där en person ljuger och efterföljande frågor till eleverna berör tankar och känslor kring detta. Vidare får eleverna ofta, genom samarbete i par eller grupp, öva på att tillsammans komma fram till ett svar som de sedan redovisar och diskuterar i helklass. Lärarna använder även olika digitala hjälpmedel för att eleverna ska kunna resonera kring frågor utan att behöva tala inför hela klassen. Elever ger också i intervjuer exempel på att de får reflektera över sitt eget lärande och nämner då olika tillfällen då de kontrollerar sitt arbete, med hjälp av en diagnos eller ett facit, innan de arbetar vidare. Vidare berättar elever att de kan få välja sätt att arbeta med en uppgift och ett exempel på detta är enligt elever en skrivuppgift i svenska där de kunde börja uppgiften antingen med att göra en punktlista eller en tankekarta.

Lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningen. Ett sätt som lärarna använder för att ge eleverna inflytande över undervisningen är att undersöka vad eleverna vet och kan inom ett område sedan tidigare och utifrån denna kartläggning planera arbetsområdet vidare. Vidare berättar både elever och lärare att eleverna ges möjlighet att göra olika val, bland annat vad gäller innehållet i undervisningen. Som exempel nämns att eleverna i lågstadiet får möjlighet att välja vissa texter och böcker som de ska läsa och får även till viss del påverka vad de vill arbeta med inom ett område, exempelvis vilken dinosaurie de vill skriva om. Ett exempel från mellanstadiet är att elever i en klass fick göra frågor till en annan klass och vice versa. Därefter satte läraren ihop ett gemensamt prov till de båda klasserna utifrån elevernas frågor.

Genom observationer och intervjuer med lärare och elever framkommer att lärarna använder olika metoder för att utvärdera undervisningen med eleverna. Ett vanligt förekommande sätt är att lärare, exempelvis genom frågor till eleverna i slutet av lektionen, stämmer av hur undervisningen fungerat och vad eleverna tagit till sig. Ett annat sätt är att lärare inledningsvis tillsammans med eleverna repeterar vad de gick igenom på föregående lektion. Det förekommer också att lärarna under lektionens gång frågar elever vad de tycker om den uppgift som de just genomfört.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det i Kalmarsundsskolan sker ett systematiskt arbete för att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar insatser utifrån resultaten. Eleverna är delaktiga i analysen och i utformandet av förbättringsinsatser.

Studiero och lugn miljö

I Kalmarsundsskolan sker ett samlat arbete för att skapa studiero. I intervjuer med elevhälsan, lärare, rektorn och de biträdande rektorerna framkommer att den gemen-

samma lektionsstrukturen är en del i detta arbete. Vidare framkommer att det för närvarande pågår en ombyggnation av skolan och i samband med detta möbleras färdigställda klassrum enligt en modell som ska främja studiero. Studieron diskuteras också i arbetslagen och i elevhälsan. Lärare och elever beskriver olika strategier för att skapa en lugn miljö utifrån behoven i olika elevgrupper. Som exempel använder lärare symboler för att markera vilken ljudnivå som är acceptabel vid olika arbetsuppgifter eller klockor för att visa hur länge ett arbete ska pågå. Lärare beskriver också hur de skapar goda förutsättningar för studiero genom att planera och anpassa lektionens innehåll till vilken tid på dagen det är och hur personalresurserna i klassen ser ut vid aktuellt tillfälle.

Elever beskriver att studieron kan variera utifrån ämne och lärare. I vissa ämnen med mer praktiskt arbete blir ljudnivån oftast högre vilket ses som naturligt av eleverna. Enligt elever har lärarna frågat dem om de kan koncentrera sig på lektionerna samt frågat vad eleverna tycker att skolan kan göra för att skapa studiero. Eleverna har också fått svara på enkäter med frågor om bland annat studieron. Genom observationer och intervjuer med lärare, elever, rektorn och de biträdande rektorerna framkommer att skolans ordningsregler berör studieron och är aktuella. Eleverna har medverkat vid framtagandet genom att elevrådet har tagit fram ett förslag på regler som gått på remiss till klasserna innan de beslutades av rektorn. Lärarna och eleverna har tillsammans gått igenom ordningsreglerna, som är inramade och uppsatta i klassrummen.

Arbetet för trygghet

I Kalmarsundsskolan pågår ett systematiskt arbete för att skapa trygghet. Av intervjuer och dokumentation framgår att elevernas upplevelse av trygghet följs upp och analyseras regelbundet. Uppföljningen och analysen sker på olika sätt och i olika forum. Som exempel kan nämnas den terminsvisa uppföljningen, benämnd 6-frågor, då varje elev intervjuas individuellt av en lärare. Varje elev ombeds bland annat svara på om hen upplevt sig diskriminerad och om det finns några platser inom skolans område som hen tycker är obehagliga. I samtalen, där läraren kan förklara begrepp och ställa följdfrågor, har eleverna möjlighet att beskriva och förklara sin upplevelse av trygghet i alla delar av utbildningen. Lärarna rapporterar elevernas svar till skolans kuratorer som analyserar och sammanställer resultaten. Utifrån elevernas svar vidtas åtgärder, bland annat har skolan ökat vuxennärvaron i idrottshallens omklädningsrum samt genomför insatser för att förbättra elevernas språkbruk.

Skolans trygghetsteam följer också kontinuerligt upp tryggheten. Det finns ett trygghetsteam för vardera stadie och de leds av den biträdande rektorn. I respektive team ingår stadiets kurator samt en lärare från varje årskurs. Teamen träffas varje månad

och diskuterar aktuellt läge i skolan. Om det exempelvis har varit bråk mellan elever försöker man få klarhet i vad det beror på och vidtar de förbyggande åtgärder som behövs. Där fattas också beslut om gemensamma rutiner för att främja en lugn och trygg miljö, bland annat nämns att personalen bestämt att eleverna ska sitta vid bestämda bord i matsalen. Rutinerna följs upp och när det exempelvis visade sig att det fanns lärare som lät eleverna sitta var de ville tydliggjordes beslutet från skolledningens sida.

På Kalmarsundsskolan genomförs även ett främjande arbete. I intervjuer med elever, lärare, elevhälsan, rektorn och de biträdande rektorerna ges många exempel på insatser för att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever. Ett exempel är den gemensamma och tydliga lektionsstrukturen som beskrivs som ett led i att skapa trygghet genom att elever vet vad som förväntas av dem. Ett annat exempel är det värdegrundsarbete som kuratorerna driver. I detta arbete är eleverna delaktiga genom att de elever som ingår i skolans elevråd får uppdrag som de tar med till sina klasser att arbeta med. Värdegrundsarbetet i klasserna har bland annat handlat om olikheter, språkbruk och konflikthantering. Skolans tradition med "Skolgårdens dag" är ytterligare ett exempel, då eleverna i årskurs 6 planerar aktiviteter som hela skolan sedan genomför tillsammans, vilket främjar sammanhållningen och tryggheten bland eleverna. Vidare används i klasserna ett material som skolans kuratorer tagit fram som handlar om användandet av sociala medier och vad man som elev behöver tänka på för att vara trygg på nätet.

Såväl enkätresultat som intervjuer med elever och lärare visar att eleverna känner sig trygga i skolan. Enligt elever finns det personal överallt och om det sker en incident så pratar lärarna med eleverna. Som nämns tidigare i detta beslut har skolan också aktuella ordningsregler som eleverna varit med och tagit fram och som lärarna har diskuterat med eleverna.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattande bedömning är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i bedömningar och betyg samt ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Uppföljning och analys av bedömningar och betyg

Rektorn och de biträdande rektorerna följer upp och analyserar terminsbetygen i årskurs 6 och bedömningar i årskurserna 1–5 i samtliga ämnen ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn och de biträdande rektorerna har i sina analyser uppmärksammat skillnader mellan ämnen och mellan lärare. Som exempel beskrivs att i ämnen där det finns bedömningsstöd från Skolverket används hela betygsskalan. På samma sätt spelar undervisningstiden roll för betygssättningen. I ämnen med mer undervisningstid är betygen mer differentierade. Mer erfarna lärare differentierar också bedömningar och betyg mer än mindre erfarna lärare enligt rektorn. Vidare har rektorn uppmärksammat att många elever får ett högre provbetyg på nationella proven under vårterminen i årskurs 6 än det terminsbetyg som de fick i slutet av höstterminen innan. Utifrån analysen förs en diskussion om att lärare ska våga sätta A i betyg även på höstterminen i årskurs 6.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Det finns goda förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning. Av intervjuer och dokumentation framkommer att lärarna får tid att diskutera bedömning och betygssättning med ämneskollegor både i centrala och lokala ämnesgrupper. De centrala ämnesgrupperna träffas tre gånger per termin och där analyserar lärare likvärdigheten i bedömningar och betygssättning. Utifrån vad analysen visar får ämnesgrupperna i uppdrag att ta fram förslag på utvecklingsinsatser. Tiden för ämnesgrupperna är gemensam för hela kommunen för att skapa goda förutsättningar för alla lärare att vara med. Det framkommer av intervjuer att lärarna är mycket positiva till det arbete som sker i de centrala ämnesgrupperna, då de gemensamt tolkar styrdokumentens krav och exempelvis får diskutera bedömningen av elevarbeten i relation till betygskriterierna med ämneskollegor från andra skolor. Genom de centrala ämnesgrupperna får lärare som är nya, alternativt saknar ämneskollegor på skolan, stöd från kollegor i samma ämne. Frågor som diskuteras i de centrala ämnesgrupperna tas senare upp i Kalmarsundsskolans lokala ämnesgrupper som träffas två gånger per termin. Där träffas lärare från samtliga årskurser och där deltar även de biträdande rektorerna. Skolans lärare har i dessa grupper tillsammans arbetat med den nya läroplanen och gått igenom begrepp och terminologi.

Även i årskursarbetslagen hjälps lärarna åt att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning, exempelvis genom att dela och diskutera elevarbeten med varandra. Vidare framkommer av dokumentation och intervjuer med lärare att när de tillsammans planerar arbetsområden utifrån läroplanen tar de även fram gemensamma bedömningsuppgifter. Lärarna bedömer tillsammans också regelbundet elevers arbeten och prov. Vid terminsslut sker också en analys av skillnader i bedömningar och betyg i

årskursarbetslagen. Likvärdigheten i bedömningar och betygssättning säkras också genom kommunens centrala rättning av de nationella proven. I samband med rättningen görs på förvaltningsnivå en analys som återkopplas till respektive skola. Förutom skillnader i resultat mellan flickor och pojkar redovisas också skillnader mellan olika ämnen. Dessa resultat diskuterar lärarna även i de centrala och lokala ämnesgrupperna.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Lena Stadler

Beslutsfattare

Signerat av: Lena Stadler

X Eleonor Duvander

Eleonor Duvander

Föredragande

Signerat av: Eleonor Duvander

I handläggningen av ärendet har även utredaren Daniel Nilsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 10 lektionsobservationer
- 3 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa
- 1 grupp med rektorn och två biträdande rektorer.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20 till 22 september 2022. Besöket genomfördes av Maja Beckman, Eleonor Duvander, Ann-Charlotte Ehn och Daniel Nilsson.

Kalmarsundsskolan i stadsdelen Norrliden i Kalmar är en grundskola med årskurserna 1–6. Även förskoleklass och fritidshem finns vid skolenheten men dessa verksamheter omfattas inte av granskningen. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan ca 545 elever i grundskolan.

Skolenheten leds av en rektor och tre biträdande rektorer. En av de biträdande rektorerna är riktad mot förskoleklass och årskurserna 1–3, en annan mot årskurserna 4–6 och en tredje mot fritidshem. Lärarna samarbetar dels i stadiearbetslag, dels i årskursarbetslag.

Det som idag utgör Kalmarsundsskolan var initialt två skolor som i slutet av 2000-talet slogs ihop till en enhet. Till och med läsåret 2020/21 hade skolan även ett högstadium. Delar av skolan genomgår för närvarande en renovering.